

WOJEWODA ŁÓDZKI

Łódź, 30 czerwca 2021 r.

ZRPS-IV.431.2.2021

Pan

Michał Michalik

Wójt Gminy Rawa Mazowiecka

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

Na podstawie art. 6 ust. 4 pkt 3 i 4 ustawy z dnia 15 lipca 2011 r. o kontroli w administracji rządowej¹, w związku z art. 175 ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych² oraz § 11 umowy nr 93 z dnia 24 marca 2020 r. o udzielenie dotacji celowej z budżetu państwa na dofinansowanie zadania własnego w ramach Programu wspierania finansowego gmin w zakresie dożywiania „Posiłek w szkole i w domu”, w dniach 17-19 maja 2021 r., w siedzibie Kontrolującego, tj. w Wydziale Rodziny i Polityki Społecznej³ Łódzkiego Urzędu Wojewódzkiego w Łodzi, ul. Żeromskiego 87, przeprowadzona została kontrola, której przedmiotem była realizacja w 2020 r. programu „Posiłek w szkole i w domu”. Kontrolą objęto okres od 1 stycznia 2020 r. do 31 grudnia 2020 r.

Na podstawie upoważnień Wojewody Łódzkiego z 13 maja 2021 r.⁴, czynności kontrolne przeprowadził zespół kontrolerów w składzie:

- Nikola Woźniak – starszy specjalista w Oddziale Wsparcia i Integracji Wydziału Rodziny i Polityki Społecznej⁵ (upoważnienie nr 22/2021), pełniąca funkcję kierownika kontroli,
 - Małgorzata Kołodziejczyk – starszy specjalista ww. Oddziale (upoważnienie nr 21/2021).
- Zgodnie z zaświadczeniem Gminnej Komisji Wyborczej w Rawie Mazowieckiej w okresie objętym kontrolą funkcję Wójta Gminy Rawa Mazowiecka pełnił Pan Michał Michalik, który został wybrany w wyborach bezpośrednich 21 października 2018 r.⁶

Zadania gminy z zakresu pomocy społecznej realizuje Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej

1 (Dz. U. z 2020 r. poz. 224),

2 (Dz. U. z 2021 r., poz. 305 z późn. zm.),

3 do 31 maja 2021 r. – Wydział Zdrowia, Rodziny i Polityki Społecznej

4 akta kontroli, str. 4–5,

5 do 31 maja 2021 r. – Wydział Zdrowia, Rodziny i Polityki Społecznej

6 akta kontroli, str. 30-31

ŁÓDZKI URZĄD WOJEWÓDZKI W ŁÓDZI

90-926 Łódź, ul. Piotrkowska 104, tel.: (+48) 42 664 10 00, fax: (+48) 42 664 10 40 Elektroniczna Skrzynka Podawcza ePUAP: /lodzuw/SkrytkaESP
<https://www.gov.pl/web/uw-lodzki>

Administratorem danych osobowych jest Wojewoda Łódzki. Dane przetwarzane są w celu realizacji czynności urzędowych. Masz prawo do dostępu, sprostowania, ograniczenia przetwarzania danych. Więcej informacji znajdziesz na stronie <https://www.gov.pl/web/uw-lodzki> w zakładce ochrona danych osobowych.

w Rawie Mazowieckiej⁷. Ośrodek jest samodzielną jednostką organizacyjną, nie posiadającą osobowości prawnej, działającą jako wyodrębniona jednostka budżetowa Gminy. GOPS jest bezpośrednim realizatorem zadań własnych gminy, zadań własnych gminy o charakterze obowiązkowym oraz zadań zleconych gminie przez administrację rządową, określonych w przepisach obowiązującego prawa - głównie w Ustawie z 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej⁸.

Podczas czynności kontrolnych wyjaśnień udzielali:

- Pani Bożena Rosa p.o. Dyrektora GOPS w Rawie Mazowieckiej oraz
- Pani Alicja Saganowska Główna księgowa GOPS w Rawie Mazowieckiej.

Celem kontroli było dokonanie oceny, czy w 2020 r. Gmina realizowała Program „Posiłek w szkole i w domu”⁹ zgodnie z postanowieniami Umowy nr 93 z dnia 24 marca 2020 r.¹⁰ zawartej pomiędzy Wojewodą Łódzkim a Gminą Rawa Mazowiecka reprezentowaną przez Wójta Gminy, o udzielenie dotacji celowej z budżetu państwa na dofinansowanie zadania własnego w ramach programu wspierania finansowego gmin w zakresie dożywiania „Posiłek w szkole i w domu” oraz zweryfikowanie prawidłowości wydatkowania środków finansowych pochodzących z dotacji budżetu państwa. W związku z tym w trakcie kontroli sprawdzono:

- a) zgodność realizacji Programu z uchwałą nr 140 Rady Ministrów w sprawie ustanowienia wieloletniego rządowego programu „Posiłek w szkole i w domu” na lata 2019-2023¹¹, co wynika z § 4 ust. 1 Umowy,
- b) sposób wykonania postanowień Umowy,
- c) prawidłowość wykorzystania dotacji udzielonych z budżetu państwa, pod względem zgodności z przeznaczeniem oraz wysokości wykorzystanej dotacji a stopniem realizacji zadań przewidzianych do sfinansowania dotacją z budżetu państwa

zgodnie z zapisami art. 175 ust. 2 pkt 5 ustawy o finansach publicznych.

W toku kontroli zbadano całą dokumentację, potwierdzającą realizację umowy, okazaną kontrolerom.

7 zwany dalej GOPS,

8 (Dz. U. z 2020 r. poz. 1876 z późn. zm.),

9 zwanego dalej Programem,

10 zwana dalej Umową,

11 Uchwała nr 140 Rady Ministrów z dnia 15 października 2018 r. w sprawie ustanowienia wieloletniego rządowego programu „Posiłek w szkole i w domu” na lata 2019-2023 (M.P. z 2018 r. poz. 1007); zwana dalej Uchwałą.

Na podstawie dokonanych ustaleń, które zostały opisane w dalszej części, działalność Gminy w obszarze będącym przedmiotem kontroli należy ocenić pozytywnie.

Na podstawie Sprawozdania z realizacji programu „Posiłek w szkole i w domu” za 2020 r.¹² przekazanego 18 stycznia 2021 r. przez Dyrektora GOPS kontrolerzy ustalili, że:

1. Na realizację Programu w 2020 roku Gmina poniosła wydatki w kwocie 134 557 zł, z czego na:

- zasiłki celowe na zakup żywności 110 890 zł,
- posiłki 23 667 zł,

Uchwałą Nr III.14.18¹³ z 14 grudnia 2018 r. Rada Gminy Rawa Mazowiecka podwyższyła kryterium dochodowe, o którym mowa w art. 8 ust.1 pkt. 2 ustawy z o pomocy społecznej uprawniające do przyznania nieodpłatnie pomocy w formie świadczenia pieniężnego na zakup posiłku lub żywności w ramach Programu.

Gmina realizowała działania dotyczące zapewnienia pomocy w zakresie dożywiania dla n.w. adresatów programu:

- 29 dzieci do 7 roku życia,
- 61 uczniów,
- 130 osób znajdujących się w sytuacjach wymienionych w art. 7 ustawy o pomocy społecznej.

Powyższe dane wykazane zostały w Sprawozdaniu z realizacji Programu za I - XII 2020 r¹⁴ i potwierdzone przez Dyrektora GOPS w pisemnym oświadczeniu¹⁵.

Z danych zawartych w sprawozdaniu¹⁶ wynika, że wsparcie zapewniające pomoc realizowane było w formie:

- posiłków,
- zasiłków celowych na zakup żywności,

2. W 2020 r. Program w formie zapewnienia posiłku (obiadu) dla dzieci realizowano w 5 placówkach oświatowych funkcjonujących na terenie Gminy:

- Szkole Podstawowej w Starej Wojskiej,
- Szkole Podstawowej w Kurzeszynie,
- Szkole Podstawowej w Konopnicy,

12 akta kontroli, str. 22-27,

13 akta kontroli, str. 32,

14 akta kontroli, str. 22-27,

15 akta kontroli, str. 43-44,

16 akta kontroli, str. 22-27,

- Szkole Podstawowej w Pukininie,
 - Szkole Podstawowej w Boguszytach
- oraz w 9 placówkach spoza terenu Gminy:
- Szkole Podstawowej Nr 1 w Rawie Mazowieckiej,
 - Szkole Podstawowej Nr 2 w Rawie Mazowieckiej,
 - Specjalnym Ośrodku Szkolno-Wychowawczym w Skierniewicach,
 - Stołówce Żywienia Młodzieży w Rawie Mazowieckiej,
 - Przedszkolu Miejskim Nr 3 w Rawie Mazowieckiej,
 - Zespole Szkół – Centrum Edukacji Zawodowej i Ustawicznej w Rawie Mazowieckiej,
 - Szkole Podstawowej w Cielądzu,
 - Zespole Szkół Ponadpodstawowych w Rawie Mazowieckiej,
 - Zespole Placówek Specjalnych w Rawie Mazowieckiej.

Posiłki realizowane były w formie cateringu i dostarczane do placówek. W trakcie kontroli przedstawiono kontrolującym umowy i porozumienia zawarte między GOPS w Rawie Mazowieckiej a firmami¹⁷ realizującymi usługi polegające na wykonaniu, dostarczeniu i wydaniu gorącego posiłku dla uczniów szkół.

3. Według pisemnego wyjaśnienia Dyrektora¹⁸ każda z placówek dysponuje odpowiednimi warunkami do wydawania posiłków dla dzieci, w dniach zajęć szkolnych.

W okresie objętym kontrolą, pomoc w postaci posiłku udzielana była ze szczególnym uwzględnieniem posiłku gorącego, a wartość posiłku oraz jego przygotowywanie było zgodne z zasadami zdrowego żywienia. Posiłki jakie otrzymywały dzieci korzystające z Programu były takie same pod względem jakościowym i ilościowym jak pozostałych dzieci co wynika z jadłospisów oraz protokołów doraźnych kontroli przeprowadzanych przez pracowników GOPS w stołówkach szkolnych (monitoring).¹⁹

W dni wolne od nauki szkolnej, tj w czasie ferii oraz w wakacje Gmina udzielała pomocy w ramach programu w formie zasiłków celowych na zakup posiłku lub żywności zgodnie z wnioskiem rodziny.

4. Gmina podjęła Uchwałę²⁰ uprawniającą Dyrektora placówki do wydania posiłku bez wywiadu środowiskowego oraz decyzji administracyjnej. W okresie objętym kontrolą

17 akta kontroli, str. 47-61,

18 akta kontroli, str. 43-44,

19 akta kontroli, str. 184-187,

20 akta kontroli, str. 32,

nie było zgłoszeń do udzielenia pomocy w tej formie. Pomoc udzielana była wyłącznie na podstawie decyzji administracyjnych.

5. Gmina udzielała wsparcia osobom dorosłym w ramach programu przede wszystkim w formie zasiłków celowych na zakup żywności. Natomiast czterem osobom udzielała pomocy w formie posiłku. Jedna osoba korzystała z pomocy w formie posiłku w stołówce znajdującej się na terenie Miasta Rawa Mazowiecka ul. Kościuszki 19, trzy osoby otrzymywały posiłek, który był bezpośrednio dowożony do miejsca zamieszkania.²¹
6. Zgodnie z wyjaśnieniami Dyrektora²² w ramach programu nie wydawano wyrobów cukierniczych ani słodkich napojów gazowanych, co jest zgodne z § 4 ust. 5 Umowy.
7. Na podstawie § 4 ust. 8 Umowy²³ Wojewoda Łódzki zobowiązał Gminę do podjęcia nadzoru nad zadaniem realizowanym w ramach Programu, poprzez monitorowanie jakości posiłków, systematyczności udzielania pomocy i właściwego dokumentowania wydatkowania środków finansowych.
Pracownicy ośrodka prowadzili monitoring w powyższym zakresie we wszystkich placówkach, z podejmowanych działań sporządzano notatki służbowe.²⁴
8. Na podstawie § 5 ust. 3 Umowy, Wojewoda Łódzki udzielił Gminie dotacji w ogólnej wysokości 81 000 zł. Zgodnie z ewidencją księgową²⁵ Gmina dokonała zwrotu niewykorzystanej dotacji 31 grudnia 2020 r. w kwocie 265,52 zł, w związku z tym wykorzystana dotacja to 81 000 zł – 265,52 zł = **80 734,48 zł.**

Otrzymałą dotację Gmina wykorzystwała w całości przeznaczając ją na:

- wypłatę zasiłków celowych na zakup żywności 57 446 zł,
- posiłki przyznane decyzją administracyjną 23 288 zł.

Środki finansowe pochodzące z dotacji, zgodnie z treścią § 5 ust. 6 Umowy, Gmina zobowiązana była wykorzystywać sukcesywnie w każdym miesiącu 2020 r. począwszy od marca kiedy to przekazano do Gminy I transzę dotacji po podpisaniu ww. Umowy, w tym w lipcu i w sierpniu. W oparciu o ewidencję księgową kontrolerzy ustalili,

21 akta kontroli, str. 43-44,

22 akta kontroli, str. 43-44,

23 Umowa nr 93 z dnia 24 marca 2020 r., o udzielenie dotacji celowej z budżetu państwa na dofinansowanie zadania własnego w ramach wspierania finansowego gmin w ramach 1 i 2 modułu programu „Posiłek w szkole i w domu”

24 akta kontroli str, 184-187,

25 akta kontroli, str. 121,

że środki dotacji wykorzystywane były w poszczególnych miesiącach w następujących wysokościach (w zł):

Miesiąc	Kwota otrzymanej dotacji (zł)	Procentowe wykorzystanie dotacji
styczeń	0	0,00 %
luty	0	0,00 %
marzec	12 000	15,81 %
kwiecień	4 999	6,19 %
maj	2 000	4,12 %
czerwiec	4 672	2,47 %
lipiec	10 260	12,70 %
sierpień	0	0 %
wrzesień	4 750	5,90 %
październik	16 999	21,05 %
listopad	20 000	25,5 %
grudzień	5 054	6,26 %
Razem:	80 734	100,00 %

W sierpniu 2020 r. Gmina wykorzystywała środki własne do realizacji Programu.

9. Zapisami § 7 ust. 1 Umowy, Gmina zobowiązana została do prowadzenia wyodrębnionej ewidencji księgowej środków otrzymanych z dotacji oraz wydatków dokonanych z tych środków. W trakcie kontroli przedłożono kontrolującym Zarządzenie w sprawie wprowadzenia Polityki Rachunkowości dla GOPS w Rawie Mazowieckiej²⁶ stosowany w jednostce oraz Obroty na Klasyfikacjach Wydatków²⁷. W toku kontroli sprawdzone zostały opisy na wszystkich fakturach, raportach kasowych, listach zasiłkowych, dokumentach o nazwie „Rachunek środków budżetowych”, „Potwierdzenie złożenia dyspozycji przelewu” i wyciągach bankowych dot. Programu. Z opisów zawartych na tych dokumentach wynika, że koszty dotyczące Programu księgowane są na koncie 410. W planie kont konto to zostało nazwane „Inne świadczenia finansowane z budżetu”. Konto wskazane w planie kont nie posiada rozwinięcia analitycznego. Jak wynika z wyjaśnień złożonych przez Główną Księgową GOPS²⁸, na tym koncie księgowane są również koszty wszystkich świadczeń społecznych: stypendiów dla uczniów, składek na ubezpieczenie zdrowotne, świadczeń z pomocy społecznej i świadczeń opiekuńczych.

26 akta kontroli, str. 62-120,

27 akta kontroli, str. 127-156,

28 akta kontroli, str. 46,

Kontrolerzy ustalili, że wyodrębnienie ewidencji księgowej następuje poprzez prowadzenie zapisów zgodnie z klasyfikacją budżetową dotyczącą wyłącznie Programu (Dział 852 – Pomoc społeczna, Rozdział 85230 – Pomoc w zakresie dożywiania) z uwzględnieniem podziału na środki pochodzące z dotacji i środki pochodzące z budżetu Gminy. Ten sposób dokonywania zapisów w ewidencji - Obroty na Klasyfikacjach Wydatków - umożliwi identyfikację poszczególnych operacji księgowych, co jest zgodne z § 7 ust. 1 zawartej umowy.

Wydatkowanie środków finansowych dotyczących realizacji Programu ustalono wyłącznie na podstawie Obrotów na Klasyfikacjach Dochodów i Obrotów na Klasyfikacjach Wydatków.

10. Szczegółowej kontroli poddano 100% dowodów źródłowych (faktury, rachunki, listy wypłat zasiłków celowych, wyciągi bankowe, raporty kasowe), stanowiących podstawę poniesienia wydatków na realizację Programu na łączną kwotę 134 557 zł.

W wyniku analizy dowodów źródłowych²⁹ ustalono, że:

- wszystkie poniesione wydatki dotyczyły kosztu zakupu posiłków, wypłat świadczeń na zakup posiłków,
- wypłaty zasiłków dokonywane były na konto bankowe, przekazem pocztowym oraz w kasie,
- wydatki na posiłki dla dzieci dożywianych w placówkach oświatowych dokonywane były przelewami na podstawie not księgowych z dołączonymi do nich listami dzieci korzystających z dożywiania,
- na dowodach źródłowych zamieszczano informację o źródle finansowania wydatków z podaniem kwot opłaconych z dotacji i ze środków własnych.

11. Na podstawie § 5 ust. 9 Umowy³⁰ Gmina zobowiązała się zapewnić udział środków własnych w kosztach realizacji zadania w wysokości nie mniejszej niż 40 % całkowitego kosztu realizacji zadania w 2020 r.

Odnosząc się do kwot wykazanych w Sprawozdaniu i ujętych w ewidencji księgowej, całkowity koszt zadania wyniósł 134 557 zł. Gmina środkami własnymi sfinansowała wydatki w kwocie 53 823 zł. Udział Gminy w kosztach zadania wyniósł zatem 40 %, czym spełniony został wymóg zawarty w Umowie.

²⁹ akta kontroli, str. 157-183,

³⁰ Umowa nr 93 z dnia 24 marca 2020 r., o udzielenie dotacji celowej z budżetu państwa na dofinansowanie zadania własnego w ramach wspierania finansowego gmin w ramach 1 i 2 modułu programu „Posiłek w szkole i w domu”

Biorąc pod uwagę powyższe ustalenia, należy stwierdzić, że dotacja celowa z budżetu państwa na dofinansowanie zadania własnego w ramach Programu wspierania finansowego gmin w zakresie dożywiania „Posiłek w szkole i w domu”, otrzymana przez Gminę w 2020 r., wykorzystana została w terminie i zgodnie z przeznaczeniem.

Do otrzymanego w dniu 8 czerwca 2021 r. projektu wystąpienia pokontrolnego z 2 czerwca kierownik jednostki kontrolowanej zgłosił 14 czerwca 2021 r. pisemne umotywowane zastrzeżenia. Wniesione zastrzeżenia zostały uznane w całości za zasadne. Stanowisko wobec wniesionych zastrzeżeń stanowi załącznik do niniejszego wystąpienia pokontrolnego³¹.

W związku z faktem, iż w zakresie będącym przedmiotem kontroli nie stwierdzono uchybień i nieprawidłowości, nie wydaje się zaleceń pokontrolnych.

Jednocześnie informuję, iż stosownie do zapisów art. 48 ustawy z dnia 15 lipca 2011 r. o kontroli w administracji rządowej³² od wystąpienia pokontrolnego nie przysługują środki odwoławcze.

Z up. WOJEWODY ŁÓDZKIEGO

Anetta Chlebicka
**Zastępca Dyrektora Wydziału Rodziny
i Polityki Społecznej**

31 Załącznik nr 1 – Stanowisko wobec wniesionych zastrzeżeń
32 (Dz. U. z 2020 r. poz. 224 z późn. zm.)